

§1. Kvadratické rovnice v $\mathbb{C}$

A) Kvadratické rovnice s reálnými koeficienty

Pozn: S kvadratickou rovnicí s reálnými koeficienty a reálnou neznámou jsme se seznámili ve IV. kapitole.

Pozn: Necht' $a \in \mathbb{R}$. Binomická rovnice $z^2 = -a^2; a \neq 0$ má v $\mathbb{C}$ právě dva kořeny. $z_1 = a \cdot i; z_2 = -a \cdot i$.

Def: Kvadratickou rovnicí s (komplexní) neznámou $z \in \mathbb{C}$ a reálnými koeficienty a, b, c nazýváme každou rovnici tvaru $az^2 + bz + c = 0$, kde $a, b, c \in \mathbb{R}, a \neq 0$.

Pozn: Kvadratickou rovnici řešíme doplněním na čtverec:

$$z^2 + \frac{b}{a}z + \frac{c}{a} = 0 \Rightarrow \left(z + \frac{b}{2a}\right)^2 = \frac{b^2}{a^2} - \frac{ca - b^2 - 4ac}{4a^2}$$
$$z = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

V.1.1.: Necht' $az^2 + bz + c = 0; a \neq 0$ (*) je kvadratická rovnice s reálnými koeficienty a necht' $D = b^2 - 4ac$ je její diskriminant. Pak platí:

1. $D > 0 \Rightarrow$ (*) má 2 různé reálné kořeny $z_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{D}}{2a}$
2. $D = 0 \Rightarrow$ (*) má 1 reálný dvojnásobný kořen $z_{1,2} = \frac{-b}{2a}$
3. $D < 0 \Rightarrow$ (*) má 2 komplexně sdružené kořeny $z_{1,2} = \frac{-b \pm i\sqrt{|D|}}{2a}$

Př: Řešte v $\mathbb{C}$ rovnice:

1. $z^2 + z + 1 = 0$
 $z_{1,2} = \frac{-1 \pm \sqrt{-3}}{2} = \frac{-1 \pm i\sqrt{3}}{2}$
2. $3z^2 - 2z\sqrt{3} - 1 = 0$
 $z_{1,2} = \frac{2\sqrt{3} \pm 2\sqrt{3}}{6} = \frac{\sqrt{3} \pm \sqrt{6}}{3}$

Př: 155/6:

1. $x^2 - 4x + 6 = 0$
 $x = \frac{4 \pm \sqrt{16 - 24}}{2} = 2 \pm i\sqrt{2}$
2. $5x^2 - 6x + 2 = 0$
 $x = \frac{6 \pm \sqrt{36 - 40}}{10} = \frac{3 \pm i}{5}$
3. $x^2 - 2x + 5 = 0$
 $x = \frac{2 \pm \sqrt{4 - 20}}{2} = 1 \pm 2i$
4. $2x^2 - 11x + 14 = 0 \Rightarrow x = \frac{11 \pm \sqrt{121 - 112}}{4} = \frac{11 \pm 3}{4} \Rightarrow x_1 = 2; x_2 = \frac{7}{2}$

Def: Kvadratickou rovnicí s (komplexní) neznámou $z \in \mathbb{C}$ a komplexními koeficienty a, b, c nazýváme každou rovnici tvaru $az^2 + bz + c = 0$, kde $a, b, c \in \mathbb{C}; a \neq 0$.

V.1.2.: Každá kvadratická rovnice s komplexními koeficienty má v množině komplexních čísel právě dva kořeny, počítáme-li dvojnásobný kořen za dva.

Př:

$$1. \quad z^2 + 2iz + 1 = (z + i)^2 - i^2 + 1 = 0$$

$$t^2 = (z + i)^2 = -1$$

$$t = \pm i\sqrt{2}$$

$$z = -i \pm i\sqrt{2}$$

$$2. \quad z = \frac{-2i \pm \sqrt{-8}}{2} = -i \pm i\sqrt{2} = i(-1 \pm \sqrt{2})$$

$$3. \quad z = x + iy$$

$$(x + iy)^2 + (x + iy) + 2i + 1 = x^2 + 2ixy - y^2 + 2ix - 2y + 1 = 0$$

Porovnání koeficientů:

$$i^0 : x^2 - y^2 - 2y + 1 = 0$$

$$i^1 : 2xy + 2x = x(y + 1) = 0$$

$$(a) \quad x = 0:$$

$$y^2 + 2y - 1 = 0 \quad y = \frac{-2 \pm \sqrt{4+4}}{2} = -1 \pm \sqrt{2}$$

$$z = i(-1 \pm \sqrt{2})$$

$$(b) \quad y = -1: x^2 = -2 \Rightarrow \text{nelze}$$

Pozn: Pokud vyjde diskriminant D imaginární (s i), tak je potřeba vyřešit $\sqrt{D}$ pomocí binomické rovnice, nebo III. způsobu – viz následující příklad (spojení II. a III. způsobu).

Př: $z^2 + 3z + 10i = 0$

$$D = 9 - 40i$$

$$\sqrt{D} = \sqrt{9 - 40i} = x + yi$$

$$9 - 40i = x^2 + 2xyi - y^2$$

$$i^0 : 9 = x^2 - y^2$$

$$i^1 : -40 = 2xy$$

$$9 = x^2 - 400x^2$$

$$0 = x^4 - 9x^2 - 400$$

$$x^2 = \frac{9 \pm 41}{2}$$

$$x^2 = 25:$$

$$x = 5; y = -4 \Rightarrow \sqrt{D} = 5 - 4i$$

$$x = -5; y = 4 \Rightarrow \sqrt{D} = -5 + 4i$$

$$z = \frac{-3 \pm (5 - 4i)}{2}$$

$$z_1 = 1 - 2i$$

$$z_2 = -4 + 2i$$